

Sygn. akt II Kp 241/22

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2022 roku

Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Obel - Nieróbca

Protokolant: st. sekr. sąd. Iwona Bełcik

w obecności Prokuratora -----

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2022 roku
zażalenia stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska z siedzibą w
Warszawie

na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim z dnia 15
września 2022r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie sygn. akt 4162-
0.Ds.1209.2022

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 465 § 1 k.p.k.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Prokuratorowi Rejonowemu w
Opolu Lubelskim do dalszego prowadzenia.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 15 września 2022 roku w sprawie sygn. akt 4162-
0.Ds.1209.2022 Prokurator Prokuratury Rejonowej w Opolu Lubelskim odmówił
wszczęcia śledztwa w sprawie przekroczenia w dniu 30 kwietnia 2022r. w
woj. lubelskiego uprawnień przez [redacted] polegającego na przetwarzaniu
danych osobowych mieszkańców gminy w ten sposób, iż bez uprawnienia udostępnił
Poczcie Polskiej S.A. dane mieszkańców gminy obejmujące nr PESEL, kod pocztowy,
miejscowość, ulicę, nr domu, nr mieszkania, imię, drugie imię, nazwisko, drugie
nazwisko, województwo, powiat, gminę, identyfikator miejscowości, identyfikator

ulicy i identyfikator gminy, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. zb. z art. 107 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k. - wobec braku znamion czynu zabronionego (na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.).

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziło się stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska z siedzibą w Warszawie, wnosząc w ustawowym terminie środek odwoławczy. Wywiedzione zażalenie oparte zostało na zarzucie naruszenia przepisów postępowania, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, a to art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. przez niezasadne przyjęcie, iż w sprawie brak jest znamion czynu zabronionego oraz naruszenia prawa materialnego, a to art. 6 ust. 1 lit. e) RODO w związku z art. 99 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2020r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS CoV-2- przez niezasadne przyjęcie, iż przepisy te stanowią samoistną i wystarczającą przesłankę uzasadniającą przetwarzanie danych osobowych.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty odwoławcze skarżący wniósł o uchylene zaskarżonego postanowienia.

Prokurator Rejonowy w Opolu Lubelskim nie znajdując podstaw do uwzględnienia zażalenia, skierował je w trybie art. 465 § 2 k.p.k. do Sądu i wniósł o nieuwzględnienie złożonego środka odwoławczego.

Sąd Rejonowy w Opolu Lubelskim zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawie nie są sporne jej okoliczności faktyczne, to jest zdarzenie przekazania, a więc przetworzenia, w dniu 30 kwietnia 2020r. danych osobowych mieszkańców [redacted] na rzecz

Poczty Polskiej S.A. z powołaniem się na treść pisma Zarządu Poczty Polskiej kierowane do Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast, przesłane do [redacted]

[redacted] za pośrednictwem platformy rządowej Epuap (z tytułowane Informacja Wybory 2020- wniosek o przekazanie danych) oraz na treść decyzji

Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 2020r. nr BPRM.4820.2.3.2020.

Rozpytany na tę okoliczność [redacted] wskazał wprost, że doszło do

przekazania tych danych żądającemu czyli Poczcie Polskiej S.A. w formie pliku tekstowego zip za pośrednictwem platformy rządowej Epuap. W zakresie przekazania danych nie została wydana żadna decyzja administracyjna (k.36,37,38-38v,39-30v,40).

Sąd nie podziela oceny prawnej dokonanej przez Prokuratora w kwestionowanej decyzji merytorycznej, następstwem której jest odmowa wszczęcia śledztwa w sprawie o czyn z art. 231 § 1 k.k. zb. z art. 107 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k. z uwagi na brak znamion czynu zabronionego.

Zgodnie z art. 51 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 114, poz. 946) zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji o obywatelach określa ustawa, co oznacza, iż tylko w drodze ustawy można zobowiązać organy administracji do przekazywania innym podmiotom danych osobowych.

Kwestia udostępniania danych osobowych (w tym wypadku wyborców) uregulowana jest również w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

Dane osobowe chronione są ponadto przepisami ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U.z 2019r., poz. 1781).

Jednocześnie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Skoro zatem organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, to jest zakaz domniemywania kompetencji takiego organu i tym samym nakaz, by wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, iż na dzień przekazania wrażliwych danych mieszkańców [redacted] (potencjalnych wyborców) nie weszły w życie przepisy ustawy z dnia 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020r. (Dz.U. z 2020r.,poz. 827).

Działanie [redacted] polegające na udostępnieniu w/w danych było więc możliwe dopiero od dnia 9 maja 2020r., kiedy to wszedł w życie powołany wyżej akt normatywny, statuujący normy legalizujące działania organu państwa w organizacji wyborów. Tym samym na dzień wystąpienia Poczty Polskiej z żądaniem udostępnienia przez [redacted] danych osobowych obowiązywała wyłącznie ustawa z dnia 16 kwietnia 2020r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS- CoV-2 oraz decyzja Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 2020r. (BPRM.4820.2.3.2020) dotycząca podjęcia przez Poczta Polską S.A. czynności niezbędnych do przygotowania i przeprowadzenia wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020r.

Przepisy te nie mogły zatem stanowić podstawy wykonania przez [redacted] obowiązku udostępnienia danych osobowych skoro obowiązek ten nie został określony w źródłach powszechnie obowiązującego prawa w Polsce. Wobec braku istnienia podstawy prawnej przekazania danych osobowych mieszkańcom [redacted] [redacted] wysoce prawdopodobne jest, że zachowanie [redacted] zrealizowało znamiona czynu zabronionego z art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 107 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Uzasadniając zajęte stanowisko Prokurator w zaskarżonym postanowieniu odniósł się do wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 15 marca 2021r. w sprawie II SA/Wa 1743/20 wydanego na kanwie sprawy związanej z organizacją wyborów korespondencyjnych, w zakresie w jakim tenże sąd stwierdził { cyt.}: *wyposażenie wyspecjalizowanego organu ochrony prawnej - z mocy samego RODO - co do kontroli przestrzegania reguł - w tych zasad ogólnych, kiedy przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne - nie oznacza przepisania mu*

prawa do merytorycznego badania wszelkich obowiązujących aktów o charakterze abstrakcyjnym, czy indywidualnym, a dotyczących reguł przetwarzania danych.

Na tej podstawie Prokurator uznał, iż w zachowaniu [redacted] brak było zamiaru popełnienia przestępstwa, który to zamiar jest warunkiem koniecznym uznania zachowania człowieka za czyn zabroniony (zarówno przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. jak i przestępstwo z art. 107 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych można popełnić jedynie z zamiarem umyślnym, zarówno w formie zamiaru bezpośredniego jak i zamiaru ewentualnego).

Sąd nie podziela jednak zapatrywania w tej kwestii wyrażonego przez prokuratora. Podnieść bowiem należy, iż w dalszej części zacytowanego wyżej fragmentu uzasadnienia Wojewódzki Sąd Administracyjny doprecyzował, dookreślił swój pogląd wskazując {cyt.}: *"..... Inaczej mówiąc - organ ten może badać legalność działania podmiotów w zakresie przetwarzania danych jedynie w świetle powszechnie obowiązujących regulacji oraz rozstrzygnięć administracyjnych - gdy pozostają w obrocie prawnym na terytorium Polski"*.

W kontekście powyższego zdaniem sądu, akty normatywne powszechnie obowiązujące w Polsce – wyszczególnione we wstępnej części niniejszego postanowienia – nie pozostawiają jakichkolwiek wątpliwości co do tego, że [redacted] podejmując decyzję o udostępnieniu wrażliwych danych na żądanie Poczty Polskiej, a wynikające z polecenia Prezesa Rady Ministrów, winien wpięrcw w ramach przysługującej mu kompetencji *w świetle powszechnie obowiązujących regulacji oraz rozstrzygnięć administracyjnych, które pozostają w obrocie prawnym na terytorium Polski*, zbadać legalność tych podmiotów w zakresie przetwarzania danych osobowych. Tymczasem z oświadczenia [redacted] wynika, że po otrzymaniu wniosku nie zasięgał opinii prawnej na temat legalności udostępnienia wnioskowanych danych, przeprowadził w tym zakresie konsultację z przedstawicielami innych gmin i następnie zlecił przekazanie danych pochodzących z zasobów Urzędu Stanu Cywilnego (k.36).

Z przytoczonych wyżej przyczyn Sąd orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. W sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania konieczne jest wszczęcie śledztwa. Prokurator winien przesłuchać w charakterze świadka [redacted] (po uprzednim pouczeniu m.in. o treści art.183§1 kpk) oraz inne osoby – po ich ustaleniu – zaangażowane w czynności związane z udostępnieniem danych ze spisu wyborców, jak również zgromadzić stosowną dokumentację. Rozpatrując ponownie sprawę Prokurator dokona analizy działań i zaniechań [redacted] (ewentualnie, w zależności od dokonanych ustaleń, również innych osób) pod kątem realizacji znamion określonych w art.231§1 kk, w art.107 ust.1 i ust.2 ustawy z dnia 10 maja 2018r o ochronie danych osobowych oraz w art.266§2 kk, w kontekście wyżej wymienionych wywodów prawnych poczynionych przez sąd i w oparciu o tak poczynione ustalenia – podejmie stosowną decyzję procesową.

Sędzia Agnieszka Obel- Nieróbca

Za zgodność z oryginałem świadczą
Stacjonarny Sekretarz Sądowy

Iwona Belcik
Iwona Belcik

